

Beslisnota voor het College van B&W

Onderwerp: Baggerplan 2022-2038 en beschoeiingsplan 2022-2030.

Voorgesteld besluit

het College van B&W besluit:

1. In te stemmen met het baggerplan 2022 t/m 2038 en de daarin opgenomen uitgangspunten voor beheer die aansluiten op de Keur van het waterschap.
2. De financiële consequentie van het baggerplan te betrekken bij het op te stellen Beleidsplan water en riolering 2023-2027.
3. De structurele financiële uitzetting van € 31.600 op basis van bestaande beleid mee te nemen in de perspectiefnota 2022 als onontkoombare kostenuitzetting ingaande in 2023 en te dekken uit de rioolheffing.
4. In te stemmen met het uitvoeren van een aanvullende inventarisatie van C-watergangen.
5. Het onderdeel C-watergangen nog niet financieel te vertalen in de begroting. Voor een nadere inventarisatie van de C-watergangen incidenteel € 15.000 opnemen in de perspectiefnota 2022 voor het jaar 2023.
6. In te stemmen met het beschoeiingsplan 2022 t/m 2030 als onderdeel van het baggerplan.
7. In de perspectiefnota 2022 structureel een bedrag van € 52.000 mee te nemen voor het beschoeiingsplan als uitzetting, ingaande in 2023 en dit te dekken uit de rioolheffing.

Aanleiding

Het strategisch beheer van de openbare ruimte in de gemeente Druten is beschreven in het IBor-plan (dit wordt u een dezer dagen aangeboden). In Druten is het beheer nog niet in concrete beheerplannen uitgewerkt. De komende periode willen we per discipline (wegen, groen, riool, OVL, kunstwerken), de diverse uitgangspunten en doelen van beheer zoals opgenomen in het IBor-plan nader uit werken. In dat kader treft u bijgaand als eerste het beheerplan voor het baggeren van de waterpartijen en het onderhoud van beschoeiingen aan. Met dit plan houden we afstemming met de baggerwerkzaamheden van het Waterschap.

Toelichting

Baggeren

Om een goede waterafvoer in oppervlaktewater te waarborgen is in de waterwet het onderhoud van sloten, beken, rivieren en andere waterlopen geregeld. Het waterschap is

het bevoegd gezag dat hierop toeziet. In de beheerverordening, ook wel Keur genoemd staan de regels die het waterschap hiervoor hanteert.

In Druten kennen we vier typen watergangen t.w. A, B en C-watergangen en niet gecategoriseerde watergangen.

- A-watergangen hebben een belangrijke water aan- en afvoerende functie en worden door het waterschap onderhouden. De eigenaren van de aangrenzende percelen hebben op grond van de waterwet een ontvangsplicht van de vrijkomende baggerspecie. Tot voorkort baggerde het waterschap de A watergangen met een frequentie van 1x per 18 jaar. Enkele jaren geleden heeft men dat opgerekt naar 1x per 20 jaar. In voorliggend baggerplan is aansluiting gezocht bij de baggerfrequentie van het waterschap.
- B-watergangen zijn watergangen met een lokale water aan- en afvoerende functie. Ze hebben een beperkter belang en dienen door de eigenaren van de aangrenzende gronden te worden onderhouden. Jaarlijks voert het waterschap Rivierenland een schouw uit waarbij ze de B-watergangen controleert op afvoer-, bergingscapaciteit en stabiliteit. Daarnaast rust op de gemeente de verplichting om periodiek watergangen boven- en benedenstrooms van overstortspecie te ontdoen. Op grond van de Keur (Waterschapswet) kan het waterschap de gemeente sanctioneren als de sloten niet aan de Keur voldoen.
- C-watergangen en niet gecategoriseerde watergangen hebben voornamelijk een waterbergende functie. Deze watergangen zijn van beperkt belang voor het waterbeheer. Er rust geen onderhoudsplicht op.

De gemeente beheert ca. 84 km aan watergang. Hiervan is ca 16 km B-water en 67 km C-water. De resterende 1 km. is niet gecategoriseerd, hier gaat het om overige waterpartijen als vijvers, poelen, havens enz.

Binnen het baggerplan van de gemeente Druten en de financiële vertaling hiervan zijn vijf zaken die een belangrijke rol spelen:

1. Het baggeren van de waterpartijen en B-watergangen;
2. Het reinigen van de duikers in de sloten;
3. De ontvangstplicht van baggerspecie van A-watergangen van het waterschap;
4. Het baggeren C-watergangen.

1 t/m 3. A en B-watergangen en duikers

Volgens het plan wordt er in de planperiode 2022-2038 ca. 8.400 m³ baggerspecie verwijderd uit B-watergangen. Uit A-watergangen verwachten we in deze periode ruim 37.100 m³ aan baggerspecie van het waterschap te ontvangen. De kosten voor het reinigen van duikers en het uitbaggeren van B-watergangen ramen we op € 230.000. De kosten verbonden aan de ontvangstplicht van A-watergangen ramen we op € 351.000. Voor de uitvoering van alle werkzaamheden is in de periode tot en met 2038 nodig een bedrag van € 581.000 excl. algemene kosten (prijspeil 2021)'. Hierin is er rekening gehouden met 100% ontvangsplicht uit de A-watergangen. In de praktijk valt dat veel al lager uit omdat veel baggerspecie op de weilanden verwerkt kan worden.

4. C-watergangen

In het baggerplan zijn afzonderlijk de kosten voor het baggeren en herprofilen van C-watergangen berekend. De reden daarvan is dat C-watergangen (nog) niet onder de Keur van het waterschap vallen. Voor C-watergangen geldt het uitgangspunt dat ze water moeten kunnen bergen en afvoeren en een minimale diepte hebben van 20 cm.

Openbaar

Zaaknummer: 77261

Het huidige onderhoud is dat de C-watergangen worden uitgemaaid en waarnodig herprofileerd. Wijkbeheer beheert ze binnen het beschikbare Ibor budget. Door de klimaatveranderingen vormen C-watergangen in toenemende mate een belangrijke rol in het waterbeheer. Om voor de toekomst het onderhoud te borgen zijn de kosten van het baggeren en herprofilen van de C-watergangen in beeld gebracht. Uitgangspunt hierbij is dat alle C-watergangen in de periode 2022-2038 gebaggerd en opnieuw in profiel gebracht worden. De kosten hiervan in de planperiode 2022-2038 zijn geraamd op ca. € 1.467.000.

Omdat de eerste inventarisatie met een bureaustudie is uitgevoerd is het nu nog niet tot in detail duidelijk wat de daadwerkelijke onderhoudstoestand van de C-watergangen is. Ook is het nog niet duidelijk of C-watergangen op termijn onder de Keur gaan vallen. Voor de opslag en afvoer van water is het echter belangrijk dat ook C-watergangen voldoen aan genoemde uitgangspunten. Daarom wordt voorgesteld in 2023 voor de C-watergangen in beeld te brengen of de huidige situatie voldoet aan de gestelde uitgangspunten. Hiervoor is een éénmalig bedrag van € 15.000 nodig. De resultaten van de inventarisatie en mogelijke financiële consequenties worden betrokken bij de begrotingsafwegingen in 2023.

Beschoeiingen

Beschoeiing beschermt de oever of waterkant tegen afkalven. Het borgt daarmee de functionaliteit van de watergang. In Druten ligt ca. 3.4 km aan oeverbeschoeiing. Het merendeel betreft palen met schotten maar we beheren ook keerwanden en damwanden.

Uit een inspectie blijkt dat ca. 20% van de beschoeiing in goede staat van onderhoud verkeerd. Van 50% is de kwaliteit matig en van ca. 30% is de kwaliteit ronduit slecht. Het betreft met name palen met schotten beschoeiing die dringend onderhoud behoeven.

Op basis van prijspeil 2021 is er in de periode 2023-2030 nodig een bedrag van € 469.000 voor het vervanging van beschoeiing (tabel 3-2). In de periode daarna is er nog eens € 233.000 nodig. Bij deze werkzaamheden wordt overigens altijd eerst gekeken of er mogelijkheden zijn voor het creëren van natuurvriendelijke oevers alvorens de beschoeiing te vervangen.

In deze nota stellen we voor het baggeren van de watergangen en het onderhoud van beschoeiingen planmatig uit te voeren en de kosten daarvan te dekken uit de inkomsten rioolheffing.

Eerdere besluiten

Datum	Korte omschrijving eerder genomen besluit
Maart 2014	Baggerplan watergangen 2014 t/m 2023
December 2017	IBor plan 2017-2022

Gewenst resultaat

Een planmatig beheer van de gemeentelijke waterpartijen inclusief de dekking van kosten, waarbij de functionaliteit van de watergangen doelmatig wordt gewaarborgd.

Argumenten*1.1 Uitvoering van onderhoudswerkzaamheden is noodzakelijk*

Voor een goed functioneren van de waterpartijen (berging en waterafvoer) en voor een gezonde flora en fauna is het noodzakelijk dat baggerspecie in de waterpartijen tijdig verwijderd wordt. Met de uitvoering van het baggerplan wordt hier invulling aan gegeven. Beslissend hierbij is het theoretisch onderhoudsmoment, dat voortkomt uit de beheersystemen. Uiteraard worden de theoretische gegevens getoetst aan het werkelijke resultaat dat voortkomt uit de diverse inspecties en meldingen.

1.2 We voldoen daarmee aan onze gemeentelijke zorgplicht

De verantwoordelijkheid van de gemeente ten aanzien van het beheer van de waterpartijen is vastgelegd in wetgeving (o.a. Waterwet, Wet milieubeheer en Waterschapswet (Keur)). Met de uitvoering van de in de planning opgenomen projecten geven we invulling aan onze zorgplicht.

1.3 Het baggerplan voorkomt incidentele uitzettingen

In het baggerplan is een doorrekening gemaakt voor het onderhoud van alle watergangen in Druten. In het verleden werden werkzaamheden vaak incidenteel afgedekt; met dit plan worden de kosten voor de baggerwerkzaamheden structureel gedekt.

1.4 De kosten t.g.v. de ontvangstplicht van baggerspecie uit A-watergangen van het waterschap zijn daarmee ook gedekt

Op grond van de Keur rust op eigenaren van aangrenzende percelen de ontvangstplicht van baggerspecie uit A-watergangen. De gemeente is in veel gevallen eigenaar van deze aangrenzende percelen en daarmee verantwoordelijk voor de verwerking (kosten) van de baggerspecie.

4.1+ 5.1 C-watergangen vervullen een onmisbare rol in de waterhuishouding

Volgens de Keur bestaat er geen onderhoudsverplichting voor C-watergangen. Toch vervullen C-watergangen een belangrijke rol in de waterhuishouding. Er is momenteel onvoldoende inzicht in de kwaliteit en functionaliteit van de C-watergangen. Om dit inzicht te krijgen wordt voorgeteld een onderzoek uit te voeren. Afhankelijk van het resultaat van dit onderzoek wordt besloten hoe om te gaan met het onderhoud daarvan.

6.1 + 7.1 Het beheer van beschoeiing is nergens geregeld.

Voor de instandhouding van de functionaliteit van een watergang is het soms beschoeiing nodig. In Druten ligt ca. 3.4 km beschoeiing. In de aanwezige beheerplannen is het beheer van beschoeiingen niet ondergebracht. Om het beheer toch te borgen is aan het baggerplan een beschoeiingsplan toegevoegd.

2.1, 3.1 en 7.1 Het baggerplan inclusief beschoeiing valt binnen de gedefinieerde watertaak van het Beleidsplan water en riolering.

Het baggeren van watergangen alsook het beschoeiingsplan past in de gedachte van de uitgebreide watertaak. Vandaar dat voorgesteld wordt alle kosten van het baggerplan en beschoeiingsplan onder te brengen in het Beleidsplan water en riolering. De kosten worden daarmee gedekt vanuit het rioolrecht.

Tegenargumenten en risico's*1.1 Externe factoren kunnen planmatig beheer verstoren*

Openbaar

Zaaknummer: 77261

Uiteraard wordt getracht de voorgenomen werkzaamheden conform planning te realiseren. Er zijn echter factoren die de planning kunnen verstoren. Denk hierbij aan gewijzigde omstandigheden (bijvoorbeeld een gewijzigd gebruik van de watergang of situaties waardoor er acute maatregelen nodig zijn, extreme vervuiling of vissterfte). Ook tussentijdse wijzigingen vanwege bestuurlijke besluitvorming, subsidiemogelijkheden enz. kunnen de voortgang van de planning verstoren. Indien dat gebeurt zal de planning/uitvoering op het beschikbare budget worden afgestemd.

1.2 De bijdrage aan de ontvangstplicht van baggerspecie uit A-watergangen kan tegenvallen

Het kan voorkomen dat vrijkomende baggerspecie uit A-watergangen niet op aangrenzende percelen verwerkt kan worden. In dat geval komen alle kosten ten laste van de gemeente. In het dekkingsvoorstel gaan we ervan uit dat 50% van het vrijkomende baggerspecie plaatselijk verwerkt kan worden. Als dat niet lukt zijn er meerkosten. In de praktijk is dat nog niet voorgevallen. Het vraagt echter wel om een strakke monitoring. We borgen dat in de vijfjaarlijkse cyclus van het Beleidsplan water en riolering. Dit betekent dat we voor het eerst een monitoring doen in 2016. Dan is de 18-jaarlijkse baggercyclus en ontvangstplicht van A- watergangen uitgevoerd en kunnen we een betere inschatting maken van het verloop van de voorziening en de noodzaak om structureel extra middelen vrij te maken.

Financiële gevolgen

In het baggerplan worden de kosten van de ontvangstplicht voor A-Watergangen voor 50% afgedekt in de begroting. Dit omdat in de praktijk blijkt dat er meestal een goedkopere oplossing beschikbaar is.

Om op de lange termijn de baggerkosten te kunnen dekken is nodig een bedrag van € 31.600 per jaar. Voor het herstel van de beschoeiingen is nodig een bedrag van € 52.000 jaarlijks.

In het Baggerplan stellen we voor om alle kosten, welke te maken hebben met de watertaak te dekken uit de rioolheffing. De reden is dat dit past in de gedachte van de verbrede watertaak. Dit geldt ook voor de beschoeiingen, zonder beschoeiing kan de functie van de watergang niet worden gegarandeerd. De structurele kostenuitzettingen ad € 85.600 worden betrokken bij de perspectiefnota 2022.

Voor het uitvoeren van een inspectie van de C-watergangen wordt bij de perspectiefnota 2022 voorgesteld om in 2023 een bedrag € 15.000 beschikbaar te stellen.

De invloed hiervan op het tarief van de rioolheffing wordt meegenomen in de financiële paragraaf van het Beleidsplan water en riolering en zal in 2023 resulteren tot een verhoging van ca. 1,0 % van de rioolheffing.

Communicatie

Nvt

Inwonersparticipatie

Nvt

Openbaar

Zaaknummer: 77261

Uitvoering of Vervolgstappen

Na goedkeuring wordt een bestek opgesteld voor de in 2023 uit te voeren werkzaamheden.

Geheimhouding:

Nvt

Voorstel

Advies